

NOWINY PODLASKIE

Opłata poczt. uiszczona ryczałtem

Pismo bezpartyjne, wychodzące dwa razy tygodniowo, poświęcone interesom Podlasia

Abonament wynosi kwartalnie:
pocztą 3,50 wadmiistracji zł, 2,50
Ceny ogłoszeń: za 10 lin. i 1 tydzień 15 gr., w tek-
ście 20 gr., na 1 stronie 30 gr. dla poszukiw. pracy
50% taniej, tabelaryczne i fantaz. 50% drożej.

Red. i Administracja:
Biała Podl., Warszawska 8

Redaktor i Wydawca: Edward Szymkowiak.
Redakcja czynna codziennie od 5—7 po poł.
Filija Redakcji w Terespolu:
ul. Szosowa 38, p. St. Jaskulski od g. 18-20-ej

Rok I.

Biała Podlaska, czwartek 17 września 1931 r.

Nr. 47.

Z uroczystości Igańskich.

Na uroczystości obchodowe historycznej bitwy pod Iganiami — delegacja powiatu Biała Podlasia przedstawiła się okazała i licznie.

Rano ok. godz. 7-ej nastąpił wyjazd z Białej Podlaskiej. Delegacja Gimnazjum Męskiego i Zw. Str. Elektrycznego wyruszyła koleją: gimnazjum męskie, szkoły powszechne, cechy rzemieślnicze, wszyscy ze sztandarami — zajęli kilka autobusów. Straż Pożarna z Białej swoim autem, Straż Pożarna z Terespolu autobusem. Komitet powiatowy reprezentowali p. Starosta Skaryński, Inspektor Szkolny p. Julian Sabat, przedstawiciel „Nowin Podlaskich”.

W Siedlcach się nie zatrzymywano. Na miejscu we wsi Iganie, po odpowiednim ugrupowaniu kilkunastotyśnych tłumów — odprawił ks. Biskup Podlaski Przeździecki mszę polewną, po której wygłosił okolicznościowe kazanie.

Odsłonięcie pomnika dokonał Wojewoda Lubelski p. Świdziński przy salwach karabinowych i armatnich. Moment odsłonięcia tego skromnego, a przytem wspólnego pomnika na cześć poległych bohaterów z 1831 r. wywarło na uczestnikach nie-

zatarła wrażenie.

Podczas uroczystości odsłonięcia pomnika przemawiał w imieniu Komitetu organizacyjnego obchodu Komendant PKU. Siedlec p. oraz płk. dypl. p. Stefan Iwanowski o historii i przebiegu bitwy Igańskiej. W imieniu społeczeństwa Województwa Lubelskiego poseł

p. Lechnicki, poczem nastąpiło składanie ziemi i stosu wieńców.

Na zakończenie części oficjalnej p. General Sikorski i p. Wojewoda Świdziński w otoczeniu władz przyjmowali imponującą defladę wojskową przy sposobieniu wojskowego, straży pożarnej i delegacji wszystkich organizacji.

Po południu odbyły się zawody p. w. i strażackie.

Echa rewelacji „IKC” w kraju i zagranicą.

Rewelacje w sprawie perfidnej gry oficjalnych czynników z d. w. Rzeszy na terenie Małopolski Wschodniej i odsłonięcie zdradzieckiej roboty placówek niemieckich, finansujących z polecenia Berlina akty terrorystyczne Ukraińców w Rzpłtej, — również i drugie rewelacje IKC w sprawie podobnej „roboty” policji gdańskiej, usiłującej wciągnąć do pracy szpiegowskiej obywatelkę polską i namawiającej ją do szpiegostwa oraz źródła, zyskały szeroki oddźwięk w całej prasie polskiej.

Pisma wszystkich obozów w całości lub w streżeniu, podały sensacyjny materiał, przyniesiony

przez „IKC” w tych doniosłych sprawach, wykorzystując dogodny moment obrad Ligi Narodów do której te rewelacje dotarły natychmiast i wywołały odpow. echo. Niedzielne wydania dzienników warszawskich, lwowskich, poznańskich, wszystkich niemal prowincjonalnych pism polskich powtórzyły nieznanego szerokiemu ogółowi szczegóły prowokatorskiej działalności policji gdańskiej i usiłującej również pod dyktandem Berlina siac zamieszanie w Polsce, kaptowanymi sobie nieudolnie rękami polskimi.

Wrażenie zagranicą.

Rewelacje powyższe wywołały

w Genewie nader silne wrażenie Delegacja niemiecka z min. p. Curtiusem na czele, na zarzuty „JKC” podała bardzo mgliste wyjaśnienie, dające dowód autentyczności twierdzenia prasy polskiej.

Prasa francuska, belgijska i szwajcarska rewelacje te umieszczyła in extenso, podkreślając perfidne mieszanie się urzędu spraw zagranicznych Niemiec do stosunków mniejszościowych Polski.

Urzędowa agencja niemiecka „Volffa” wydała w tej sprawie tak krętaki komunikat, iż JKC w odpowiedzi zamierza opublikować jeszcze wyraźniejsze dowody zbrodniczego współdziałania Niemiec w robocie wywrotowej sabotażystów ukraińskich na terenie Polski.

Zamach stanu w Austrii

W niedzielę ogłoszono w całej Styrii Górnej mobilizację Heimwehry. W kilku miejscowości wystawiła Heimwehra na głównych placach karabiny maszynowe, odsadziła budynki starostw i magistratu, oświadczając, że rząd w Wiedniu został obalony i że przywódca styryjskiej Heimwehry dr Pfriemer objął władzę w państwie.

W odpowiedzi na to, władze rządowe wysłały republikanski Schutzbund i żandarmerję którzy po kilkugodzinnych walkach pucz zlikwidowali. Przywódca dr. Pfriemer został w Judenburgu zaaresztowany.

Zamach wszczęto o 24 godziny za wcześnie, przeto nie objął obszar całej Austrii, i tylko temu zawdzięczyć należy szybką likwidację.

Gawędy naszego Jasia

Kochani Nowiniarze!

Po długim milczeniu odzywam się do Was, by rzucić garść wrażeń z terenu naszego. Milczenie moje było nieco przewlekłe, ale cóż robić. Za

Po zgonie Ministra Czerwińskiego.

Dla ciała Twego śmierć — dla idei życie
Mocarzu, zwalczający śmierć potęgą czynu;
W paśmie czynów brzmi rytmiczne serca Twego
bicie,

Bicie rozumiejące Oświatę dla „gminu”!

Gdy śmierć przyszła — mniemała, że to zwykły
człowiek.

Więc wpadnie nań z rozpędem wiatr i orkanu
Zgasi życie, co „Słońce” sprowadza do powiek!
I to życie chce nakryć kolorem hebanu?

Nie wiedziała, że z życia Twego nie pomniejszy
Ani iskry idei, bo ta — wiecznym bytem!
Przekazany ideał od śmierci mocniejszy
Świecić nam będzie — gdyż ognistym jest szczytem!

Duński Stanisław.

dużo wprost było wszystkich uroczystości i rozjazdów tak, że nie mogłem skupić myśli.

Pomyślicie: Kodeń, Wystawa bialska, Iganie no i nie licząc te przeróżne uroczyste otwarcia i zamknięcia, zabawy i przedstawienia — krótko — za dużo tego wszystkiego dla jednego Jasia. A miałem w mózgu taką pstrokaciznę, że nie wiedziałem co pisać. Jedną i tą samą uroczystość można było chwalić pod niebiosa, a równocześnie tak „a echć” że mógłbym zająć się może do... .. uła za nazwaniem rzeczy po imieniu. No a tego nie chcę. Choćby dla tego żeby moim różnym grubym i cienkim „przyjaciółom” nie sprawiać zbytnią przyjemność.

Obecnie z nastawieniem ciemnych jesiennych wieczorów — nadszedł okres bojówkowy. Więc i ja muszę stworzyć sobie taką morową kompanję, by tym moim „przyjaciółom” co nadeptują mi na nagniotki odpowiednio wy - za - prze plombowywać zęby. I radzę każdemu to samo czynić. Nie można bez „pietra” już chodzić na Wolę, bo spadnie na Twoją biedną głowę taki „cudowny masaż” z którego spuchnieisz

jak bania, że muszą Ciebie odwozić do szpitala, to nawet nie wiesz komu podziękować a to przecież się nie godzi.

Chwała Bogu, że nie mieszkam na Woli, a Wolanczyków naprawdę żalować trzeba gdyż mimo, że należą do miasta naszego, to ani należyty bruk, odpowiednie oświetlenie, i t. p. nie jest do ich użytku. Prawdziwej opieki policyjnej również nie znają. Może to wszystko jest powodem, że właśnie Wola jest terenem tych awantur. No dość o Woli.

Powiedzcież mi, Kochani Nowiniarze, co powiecie na tą ankietę „Nowin” w sprawie walki z bezrobociem? Czy pomyśleliście o tem, żeby podać swoje projekty. Najciekawsze projekty będą właśnie od małżeństw pracujących — bo te na pewno zamilkną. No, zobaczymy.

Trzeba będzie podać Kochanym Nowiniarzom do wiadomości projekt rozszerzenia postępowania doraźnego w sprawie bezrobocia.

Tymczasem żegnam do następnej „Gawędy”

Jasio.

Nieuprawniona działalność ubezpieczeniowa.

Ministerstwo skarbu (Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń) przestrzega przed działalnością niektórych spółek i spółdzielni, które nie mają zezwolenia na działalność ubezpieczeniową, zobowiązują się wzajemnie za wypłacony drobny udział do wypłacenia określonych sum pieniężnych, w razie zajścia wypadku zawarcia przez wpłacającego udział związku małżeńskiego, lub w razie jego śmierci.

O wszelkiej tego rodzaju akcji, która stanowi nielegalną działalność ubezpieczeniową, należy zawiadomić władze państwowe (ministerstwo skarbu — Państwowy Urząd Kontroli Ubezpieczeń)

Nowy typ polskiego samolotu komunikacyjnego.

W podlaskiej wytwórni samolotów wykonany został nowy prototyp samolotu komunikacyjnego typu PWS 24. Jest to aparat czter osobowy, zaopatrzony w silnik Wrighta o mocy 220 KM, wykonany na zasadzie licencji w zakładach Skody.

Platowiec odbył już próby w powietrzu, które dały znakomite rezultaty. Po odbyciu przewidzianych odpowiedniami przepisami prób, samolot ten użytkowany będzie w komunikacji lotniczej na naszych liniach.

Jak wiadomo w państwowych zakładach lotniczych wykończą się obecnie drugi płatowiec komunikacyjny, wielki aparat 10 osobowy z miejscami sypialniami typu PZL 4, który używany będzie do nocnej komunikacji lotniczej.

PROGRAM BIAŁSKICH KINO—TEATRÓW

Kino Domu Żołnierza 34 p.p.

„Kapitan Lash”.

Kino Dźwiękowe „Słońce”:

Porucznik Armand.

Kino „Miraz”

— program nieznan

Prezydjum policji w Gdańsku — katownią Polaków.

Policja gdańska dokonała nowej zbrodni, tym razem na obywatelu polskim, emerytowanym poruczniku, Wincentym Dyli, który 20 sierpnia przybył do Gdańska w sprawach handlowych i tam został aresztowany pod zarzutem handlu kokainą. Dyla przez kilka dni torturowany był w średniowieczny sposób w specjalnie dla tortur urządzonym pokoju na pierwszym piętrze gmachu prezydium policji gdańskiej. Celem zatarcia śladów bezprawie aresztowanego przetrzymano w więzieniu policyjnym przez dwa tygodnie. Zmaltretowanemu w sposób bestjański i okrutny podsunięto fałszywe protokoły, które miały skompromitować Komisarjat Generalny Rzplitej w Gdańsku. Ażeby p. Dyla mógł wyleczyć się z ran, wypuszczono go, po bezskutecznych usiłowaniach wciągnięcia go do roboty szpiegowskiej dopiero 7go września, a mimo to, po powrocie p. Dyli do Bydgoszczy, lekarz, zbadawszy stan zdrowia ofiary siepaczy gdańskich, orzekł:

„Tętno pobudliwe, skacząca około 116 na minutę. Okolica splotu słonecznego — plexus solaris — bardzo bolesna. Po uderzeniu 4—5 razy w brzuch stracił chwilowo przytomność. Obecnie bolesność tej okolicy jest silnie wyrażona. Okolica prawej i lewej nerki, szczególniej prawej — jest bardzo bolesna, co jest następstwem bicia pięścią w okolicę nerek — bolesność dowodzi wylewu krwiwego do torebek okołonerkowych — pierwszych dniach po uderzeniu w okolicę nerek bardzo często zmuszony był oddawać mocz.

Orzeczenie: Powyższe cierpienia powodują niezdolność do pracy w 100% przez dwa miesiące czy zostaną trwale następstwa pobicia, okazać się

może dopiero po 2 miesiącach. Nowa zbrodnia władz gdańskich powinna nareszcie skłonić rząd polski do zdecydowanej postawy wobec Gdańska.

Z Kół Mł. Wiejskiej „Siew”

K. M. W. w Dokudowie w dniu 8 września urządziło loteryję fantową w Ortelu — Księżycym na rzecz biblioteki kołowej dochód czysty 18 zł.

—o—

K. M. W. w Ortelu — Królewskim w dniu 13 września dało przedstawienie p. t. „Babska Polityka” na rzecz budowy stałej sceny kołowej. Dochód czysty 25 zł.

—o—

K. M. W. w Błotkowie daje uroczystą akademię w rocznicę 4 lecia istnienia koła.

—o—

W dniu 27 września odbędzie się konferencja prezesów i skarbników Kół Mł. Wiejskiej — zwołana dla wspólnych przedsięwzięć podniesienia materialnej strony organizacji, oraz wytyczne prace w związku ze zbliżającą się zimą, która jest jedyną porą gdzie sprawy oświaty pozaszkolnej można prowadzić bez przerw.

KRONIKA

Biała Pól., dn. 17 września 1931r

Kalendarzyk.

Środa, 16 — Kornela

Czwartek 17 — Piętn. św. Franciszka.

Piątek 18 — Suchy dzień. Józefa z K.

Sobota — 19 Suchy dzień. Januarego.

Niedziela — 20 Eustachego, Zuzanny

Poniedziałek, 21 — Mateusza ap. ew

Wtorek, 22 — Tomasza z W.

Środa 23 — Lina m., Tekli p.

Krwawa bójka uliczna.

Dn. 11 bm. o godzinie 23,30 w Białej Podlaskiej na ul. Łomaskiej róg Witorowskiej wszczęta została bójka pomiędzy Romanem i Jozefem Lubanskim i Grzegorzem Olszewskim, a Edwardem Brodackim, Józefem Hołujewiczem i Bazylim Gerusem wszyscy z Białej Podlaskiej. Łuski, rewolwer i sztyl-t były w robocie. Pomocnik fryzjerski Bazyl Gerus zadał trzy ciosy sztyltem Grzegorzowi Olszewskiemu zam. przy ul. Sidoroskiej 51, przebijając mu lewo płuco Olszewskiemu w stanie groźnym przewieziono do szpitala św. Karola Boremeusza. Sprawców zatrzymano.

Olszewski pracownik Podlaskiej wytwórni Samolotów miał na swoim utrzymaniu matkę i rodzeństwo, i tem samym rodzinie zabraknie jedyne go żywiciela.

Sprawcy sądeni będą najprawdopodobniej w postępowaniu doraźnem z art. 123.

Otwarcie jesiennego sezonu zabawowego.

W ub. sobotę odbyła się w sali N. O. K. pierwsza zabawa jesienna Stow. Młodzieży Polskiej na Woli, na którą zgromadzili się sympatycy i zaproszeni goście by przy dźwiękach orkiestry jazzbandowej P. Blankfederów spędzić kilka miłych chwil.

Przymusowy ubój w rzeźni miejskiej.

Na ostatniem posiedzeniu rady miejskiej uchwalono wprowadzić dla miasta Białej Podlaskiej przymus uboju w rzeźni miejskiej wszystkich sztuk, przeznaczonych do spożycia we własnem gospodarstwie domowem.

W związku z tem druga uchwała rady miejskiej wprowadza dla m. Białej Podlaskiej bezpłatny ubój w rzeźni miejskiej do 6 pudów sztuk, przeznaczo-

Z uroczystości w Tucznaj.

Poświęcenie nowej szkoły, remizy strażackiej i mleczarni

We wtorek dnia 15 bm. z powodu przybycia J. Em. Ks Biskupa Podlaskiego, do Tucznaj, bawiącego inspekcją duszpasterską w naszym powiecie osada Tucznaj była świadkiem wielkich uroczystości, a mianowicie poświęcenia nowej szkoły, remizy strażackiej i mleczarni spółkowej.

Na uroczystość poświęcenia przybyli po za ks. Biskupem pan Starosta Szwajczyński, Ins-p. Szkolny p. Julian Sabat, przedstawiciel „Nowin Podlaskich” i wielu innych.

Tuczna przybrała odświętany wygląd. Girlandy i flagi narodo-

we zdobyły drogę wjazdową. Powitanie ks. Biskupa nastąpiło już rano. Pana Starostę natomiast witała bandera strażacka na barwnych rowerach u granicy gminy, towarzysząc do miejsca uroczystości, dekorując P. Starostę i pojazd w encan. Podczas uroczystości wygłosił oświadczenie mianowicie J. Em. ks. Biskup p. Starosta Szwajczyński i inspektor Szkolny, p. J. Sabat.

Tyle w skróceniu Uroczystość wywarła silne wrażenie i pozostanie na długo w pamięci uczestników.

„Es”

nych do spożycia we własnym gospodarstwie domowem, a za sztuki ponad 6 pudów pobierać ulgową opłatę 250 zł. za zbudowanie sztuki i 50 gr. na amortyzację rzeźni.

Uchwała ta o tyle jest niejasna, że nie określa wyraźnie czy bezpłatny ubój do 6 pudów jest obliczony na rok miesiąc czy jednorazowo. Dalej dziwi nas w uchwale określenie „agi rosyjską miarą, kiedy mamy nasze polskie miary w klg. czem byłaby jaśniej i wyraźniej wysokość liczby określona.

Zimowy rozkład jazdy.

Rozkład jazdy P. K. P. na linii Warszawa — Brześć — Warszawa, pozostaje niezmienny przeto letni rozkład, który po dawaliśmy do wiadomości, jest nadal aktualny.

Zamieszczamy w dzisiejszym numerze ten rozkład i radzimy dla trwałości wyciąć i nakleić na tekturę.

ROZKŁAD JAZDY

Podajemy niżej rozkład jazdy obowiązujący do 15 maja 1932r. Z Białej Podl. odchodzą po ciągi osobowe:

Do Warszawy na dw. Wschodni: o godz. 0,59, 4,15, 9,20, 8,22, na dworzec główny 12.07.

Tylko do Siedlec o 15,25.

W stronę Brześcia Centralnego o godz. 0,43, 1,29, 5,46, 10,58, 14,13, 19,33.

Tłustym drukiem podaliśmy czas odjazdu pociągów przyspieszonych (taryfa zwykła) — kurjerów niema.

Mieszkanie

o 2-3-4 pokojach i kuchni w pobliżu Gimnazjum męskiego poszukuje się

za komornem miesięcznem dla małej rodziny.

Oferty z podaniem wysokości czynszu skierować pod „mieszkanie” do administracji Nowin,

Młoda służąca

potrzebna do małego gospodarstwa do nowego Adre: wskazać administrację Nowin